Skolinspektionen

Beslut

2011-05-30

Dnr 43-2009:3755

Beslut för gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning

efter tillsyn av Universitetsholmens och Norra Sorgenfri Gymnasium i Malmö kommun

Skolinspektionen

Beslut

2011-05-30

Dnr 43-2009:3755

Malmö kommun

Rektorerna vid Universitetsholmens och Norra Sorgenfri Gymnasium

Tillsyn i Universitetsholmens och Norra Sorgenfri Gymnasium

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Vuxenutbildning

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Universitetsholmens och Norra Sorgenfri gymnasier samt Malmö kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Sammanslagningen av Universitetsholmens Gymnasium och Norra Sorgenfri Gymnasium är en relativt ny konstruktion och är en del av en större organisation, Bygg Syd, med verksamheter i både Malmö och Lund. I Malmö ligger de olika skolenheterna geografiskt skilda från varandra. Verksamheterna har också olika karaktär och inriktningar.

Skolenheterna uppvisar till vissa delar brister inom samma områden.

På Norra Sorgenfri gymnasium finns ett stort behov av att det pedagogiska ledarskapet stärks då skolan uppvisar ett mycket stort antal brister. Skolan flyttade inför läsåret in i

Skolinspektionen, Gasverksgatan 1, 222 29 Lund
Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 07
www.skolinspektionen.se

nya lokaler och nya programrektorer tillträdde. Samstämmiga bilder ges i intervjuer med rektorerna och personalen om att skolledningens och personalens arbete i stor utsträckning har tagits i anspråk för att lösa de problem som har uppstått i vardagen. Att komma till rätta i de nya lokalerna och att få logistik och planering på plats har tagit tid liksom en del allvarliga elevärenden. Det långsiktiga och systematiska utvecklingsarbetet har fått stå tillbaka, vilket inspektionens resultat också visar. Inspektionen visar att det finns stora behov av att skapa eller återskapa strukturer i skolan samt se till att processer i undervisningen och arbetet med eleverna blir mer enhetliga och systematiserade. Behoven varierar mellan utbildningarna och verksamheterna, vilket framgår av tillsynsprotokollen. Skolan behöver få igång ett mer systematiskt kvalitetsarbete där resultaten i relation till de nationella målen utvärderas och analyseras. Insatser behövs för att öka andelen elever på Byggprogrammet som når behörighet till högskole- och universitetsstudier då andelen sjunkit drastiskt mellan läsåren 2008/2009 och 2009/2010. Det behöver vidare utvecklas en samsyn på skolan kring arbetet med individanpassning och elevinflytande samt kring arbetet med att tydliggöra kursplanernas mål och betygskriterier för eleverna. Samverkan mellan kärn- och karaktärslärare behöver också utvecklas för att möjliggöra bland annat infärgning och samverkan mellan kurser. Det finns goda exempel på väl fungerande arbetsmetoder och samarbeten men det är oftast upp till den enskilde läraren att skapa förutsättningar för detta och dessa goda exempel sprids i ringa utsträckning. Skolan måste skapa en samsyn kring hur man arbetar med att förmedla höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga. Det arbete som påbörjats för att utveckla detta måste fortsätta då inspektionen visar att eleverna inte alltid möts av höga och tydliggjorda förväntningar. Ett aktivt förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling måste komma igång och som ett led i att öka elevernas närvaro behöver man säkerställa att eleverna ges studiero i undervisningen. För att alla elever ska ges möjlighet att nå målen måste skolan säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får detta behov tillgodosett. Vidare behöver gymnasiesärskolan också bli en mer integrerad del av skolan.

Måluppfyllelsen på Universitetsholmens gymnasium är relativt god, men varierar mellan de olika programmen. Energiprogrammet har högst andel elever med slutbetyg, men däremot lägst andel hög- eller yrkeshögskolebehöriga, då endast knappt tre fjärdedelar av eleverna blir behöriga för vidare studier. På de båda andra programmen, El och Teknik, är andelen elever med slutbetyg lägre. Nästan alla elever med slutbetyg på Elprogrammet når emellertid behörighet till vidare studier, medan andelen elever som gör det på det högskoleförberedande Teknikprogrammet ligger under nittio procent. Inspektionen visar att de inte görs någon skolövergripande analys av resultaten. Skolans resultat måste i högre grad än vad som sker sammanställas, analyseras och utvärderas inte bara individuellt och per klass, utan också på en program- och skolnivå, samt tydliggöras internt, för att skapa en samlad bild av måluppfyllelsen som underlag för skolans kvalitetsarbete. Utan en sådan gemensam utgångspunkt, är det svårt att skapa

samsyn kring de insatser som genomförs i verksamheten eller likvärdighet och samverkan genom utbildningarna.

På Universitetsholmen visar sig denna brist bland annat i att elevernas kännedom om program- och kursmål såväl som den egna utvecklingen varierar. Även om det pågår ett arbete för att tydliggöra mål och krav för eleverna, kvarstår på klassrumsnivå en del att göra i arbetet med att anpassa undervisningen till varje enskild elevs förutsättningar och behov. Lärarnas förväntningar på eleverna varierar mellan programmen, men i princip gäller att undervisningen läggs på en Godkänt-nivå, vilket innebär att elever som vill och kan nå längre än så riskerar att begränsas. Det är av största vikt att skolan i stället för att fokusera på elevernas brister reflekterar över vad skolan, utan att sänka kraven, kan göra för att anpassa undervisningen till den elevgrupp man har, så att samtliga elever i högre grad motiveras att uppnå målen för utbildningen och därutöver så långt möjligt för varje enskild elev. Inte minst bör man höja förväntningarna på IVIK-eleverna och i högre grad se till deras individuella behov. Skolan måste också hitta en balansgång då det gäller de yrkesinriktade programmen, där man är lyhörd för branschen samtidigt som man i högre grad säkerställer att den arbetsplatsförlagda utbildningen planeras och anpassas utifrån kursplanernas mål och krav, då det i nuläget främst är branschens önskemål som styr.

Inspektionen visar slutligen att klimatet på skolan under det senaste året har försämrats. Tonen mellan eleverna är emellanåt grov. Rektorerna måste i högre grad säkerställa att det kontinuerligt bedrivs ett målinriktat värdegrundsarbete, för att förebygga och förhindra kränkande behandling och för att relationerna mellan vuxna och elever såväl som eleverna sinsemellan ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende.

Skolinspektionen har i tillsynen av Universitetsholmens Gymnasium identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier (1 kap. 6 § gymnasieförordningen; Lpf 94, 2.1 Kunskaper).
- Skolans resultat sammanställs, analyseras, utvärderas och används inte i tillräcklig utsträckning som underlag i ett gemensamt kvalitetsarbete (2 kap. 2 § skollagen; Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.6 Rektors ansvar).
- Skolan klargör inte i tillräcklig utsträckning utbildningens mål för eleverna och undervisningen utgår och omfattar därmed inte i tillräckligutsträckning programmålens och kursplanernas krav (1 kap. 4 och 6 §§ gymnasieförordningen; Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, 2 Mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper).

- Undervisningen anpassas inte i tillräcklig utsträckning till enskilda elevers förutsättningar och behov (6 kap. gymnasieförordningen; Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, 2.1 Kunskaper).
- Eleverna ges inte i tillräcklig utsträckning möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer (5 kap. 2 § skollagen; 4 kap. gymnasieförordningen; Lpf 94, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevens ansvar och inflytande).
- Skolan har inte tillräckligt höga förväntningar på eleverna på alla program (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Rektor säkerställer inte i tillräcklig utsträckning att det på skolenheten bedrivs ett målinriktat värdegrundsarbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och för att relationerna mellan vuxna och elever såväl som eleverna sinsemellan ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende (1 kap. och 14 a kap. 6 och 7 §§ skollagen, Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.2 Normer och värden, Riktlinjer).
- Skolans plan mot kränkande behandling är inte tillräckligt förankrad i och anpassad till skolans förhållanden (14 a kap. skollagen 8 §; 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Skolans betygskatalog uppfyller inte till fullo författningarnas krav (7 kap. 6 § gymnasieförordningen; SKOLFS2007:425 § 2 p).
- Alla skolans lokala kurser är inte förenliga med gymnasieförordningen (1 kap. 5 § och 2 kap 15-16 §§ gymnasieförordningen).
- Eleverna erbjuds inte valbara kurser i enlighet med gymnasieförordningens krav (5 kap. 17-18 §§ gymnasieförordningen).
- Alla elever med behov av särskilt stöd får inte det stöd de behöver (1 kap. 2 § skollagen; 8 kap. gymnasieförordningen; Lpf 94, 2.1 Kunskaper).
- Utökade program beviljas inte alltid i enlighet med gymnasieförordningens krav (5 kap. 22 § gymnasieförordningen).
- För eleverna på IVIK ingår undervisning i sfi trots att eleverna har för avsikt att fortsätta studera (5 kap. 4 b § 3 punkt och 13 kap 1 § skollagen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Norra Sorgenfri Gymnasium/ gymnasieskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever möjlighet att nå lägst grundläggande behörighet för universitets- och högskolestudier (1 kap. 6 § gymnasieförordningen, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Kursplaner).
- Rektorerna tar inte i sitt dagliga arbete fullt ut ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande (2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen, Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektorerna tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling, 2.6 Rektors ansvar).
- Skolans säkerställande av att den arbetsplatsförlagda utbildningen uppfyller de krav som finns för utbildningen fungerar inte i alla delar (5 kap. 15 § gymnasieförordningen).
- Kursplanernas mål och betygskriterier tydliggörs inte alltid för eleverna(Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter, 2 Mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg, Kursplanerna).
- Undervisningen utgår inte från och omfattar inte programmålens krav i samtliga ämnen (1 kap. 4 § gymnasieförordningen).
- Undervisningen anpassas inte i tillräcklig utsträckning till elevers olika behov och förutsättningar (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).
- Kärnämneslärare och karaktärsämneslärare samverkar inte i tillräcklig utsträckning så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).
- Eleverna ges inte tillräckliga möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer (5 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpf 94, 2.3 Elevernas ansvars och inflytande).
- Klassråd hålls inte i flertalet klasser (4 kap. 3-4 §§ gymnasieförordningen).
- Skolan förmedlar inte alltid tillräckliga förväntningar på elevernas förmåga (Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, mål att sträva mot, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer).

- Alla lärare tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs och alla elever ges inte tillräcklig studiero i undervisningen (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).
- Rektorerna ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte i alla delar lagens krav (1 kap. 1985 års skollag 14 a kap. 6-8 §§ skollagen, Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.2 Normer och värden, Riktlinjer).
- Skolans betygskatalog förs inte i enlighet med föreskrifterna (7 kap. 6 och 17 §§ gymnasieförordningen, 5 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42).
- Betyg sätts inte alltid enligt författningarnas krav(7 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Skolan har inte fungerande rutiner för närvarokontroll och vårdnadshavare kontaktas inte alltid vid ogiltig frånvaro (6 kap.19 och 20 a § gymnasieförordningen).
- Elever erbjuds inte valbara kurser och individuella val i enlighet med gymnasieförordningen (5 kap. 1 och 17-19 §§ gymnasieförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever som har behov av särskilda stödinsatser och de åtgärdsprogram som upprättas motsvarar inte i alla delar författningarnas krav (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har behov av det (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer 8 kap.1 § gymnasieförordningen).
- Studiehandledning på modersmål ges inte till alla elever som har behov av det (8 kap. 5 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Norra Sorgenfri Gymnasium/ gymnasiesärskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Rektorn ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte i alla delar lagens krav (1 kap, 14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag, Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.2 Normer och värden, Riktlinjer).
- Skolans betygskatalog förs inte i enlighet med föreskrifterna (7 kap. 5 § gymnasiesärskoleförordningen).

- Skolans arbetsplatsförlagda utbildning är inte inriktad mot kursplanernas mål (5 kap. 9 § gymnasiesärskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Norra Sorgenfri Gymnasium/ vuxenutbildningen identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Rektorn tar inte i sitt dagliga arbete tillräckligt ansvar för pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten (2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen, Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Alla studerande ges inte en fortlöpande information om sin kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav (Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer).
- Rektorn följer inte i tillräcklig omfattning upp lärarnas undervisning och utvärderar inte regelbundet verksamhetens resultat (2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling, 2.6 Rektors ansvar)
- Kursplanernas mål och betygskriterier tydliggörs inte alltid för de studerande (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter, 2 Mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg, Kursplanerna**)**
- Undervisningen anpassas inte i tillräcklig utsträckning efter studerandes behov, förutsättningar och erfarenheter (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, 1.3 Särskild uppgifter och mål för olika skolformer, Utbildning för vuxna, 2.6 Rektors ansvar).
- Studerande ges inte tillräckliga möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer (11 kap. 4 § 1985 års skollag, Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevens ansvar och inflytande).
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte i alla delar lagens krav (14 a kap. 8 §§ 1985 års skollag).
- Skolans betygskatalog förs inte i enlighet med föreskrifterna (4 kap. 7§ Förordningen om kommunal vuxenutbildning, 5 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för kommunal vuxenutbildning (SKOLFS 2008:80))
- Individuella studieplaner upprättas inte för alla studerande i enlighet med förordningens krav(2 kap. 13 § förordningen om kommunal vuxenutbildning, Lpf 94, 2 Mål och riktlinjer, 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv, Riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-5

Rektor och utbildningsnämnden har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för utbildningsnämnden kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och utbildningsnämnden snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Cecilia Palmqvist och Annette Johnsson samt utredare/jurist Maria Rydnér.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Angerd Eilard
Utredare/Föredragande

Michael Erenius
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	**Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan**
Bilaga 2	**Tillsynsprotokoll och bedömningar för Universitetsholmens Gymnasium**
Bilaga 3	**Tillsynsprotokoll och bedömningar för Norra Sorgenfri Gymnasium/gymnasieskolan**
Bilaga 4	**Tillsynsprotokoll och bedömningar för Norra Sorgenfri Gymnasium/gymnasiesärskolan**
Bilaga 5	**Tillsynsprotokoll och bedömningar för Norra Sorgenfri Gymnasium/vuxenutbildningen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Malmö kommun under 2010 och 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Universitetsholmens gymnasium den 3 – 4 mars 2011 och Norra Sorgenfri gymnasium den 3 – 4 mars samt 4 april 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen av samtliga kommunala gymnasieskolor och vuxenutbildningen har genomförts sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för gymnasie- och vuxenutbildningen i kommunen i ett beslut (slutligt beslut) till utbildningsnämnden. Skolbesluten från samtliga kommunala gymnasieskolor och vuxenutbildningen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att beslutet till utbildningsnämnden meddelats. Skolinspektionens tillsyn i Malmö kommun kommer slutligen att redovisas i ett kommunövergripande beslut som även avser den verksamhet som delegerats till stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden. Beslutet riktas till Malmö kommun såsom huvudman och ytterst ansvarig för den delegerade verksamheten.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och gymnasieskolorna, dels den information som samlats in under besöket. I Universitetsholmens Gymnasium och Norra Sorgenfri Gymnasium intervjuades rektorerna, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Universitetsholmens och Norra Sorgenfri Gymnasium

Universitetsholmens och Norra Sorgenfri Gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola (Universitetsholmens Gymnasium)	450
Gymnasieskola (Norra Sorgenfri Gymnasium)	380
Gymnasiesärskola	17
Vuxenutbildning (helårsstudieplatser)	30

Källa: Uppgifter från skolorna läsåret 2010/2011

Universitetsholmens gymnasium (UH) och Norra Sorgenfri Gymnasium ingår i Byggutbildning SYD, som är ett samarbete mellan Malmö kommun och Lunds kommun. I samarbetet ingår Universitetsholmens gymnasium (UH) och Norra Sorgenfri gymnasium (NSG) i Malmö samt några gymnasieskolor med byggutbildningar i Lund. Organisationen har funnits i ett drygt år. UH och NSG har en gemensam ledningsgrupp med samordnande rektor, administrativ och teknisk chef. På varje enhet finns sedan programansvariga rektorer. Universitetsholmens Gymnasium har två programansvariga rektorer, en som ansvarar för El- och Energiprogrammen och en som har ansvar för Teknikprogrammet och IVIK. Norra Sorgenfri Gymnasium har två programansvariga rektorer, en som ansvarar för Byggprogrammet och en som ansvarar för Industriprogrammet, gymnasiesärskolan, Individuellt program samt vuxenutbildningen. Skolornas pedagogiska personal är organiserad i arbetslag. Norra Sorgenfri Gymnasium (tidigare Mölledalsgymnasiet) flyttade inför starten av läsåret 2010/2010 in i nya lokaler.

Tillsynsprotokoll för Universitetsholmens Gymnasium

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

- [x] **Kunskaper**

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

- [ ] **Fokus på skolans uppdrag**
- [x] **Lärarnas bedömning och utvärdering**
- [x] **Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**

Skolans lärandemiljö

- [x] **Fokus på lärande**
- [x] **Tillit till elevens förmåga**
- [x] **Trygghet och studiero**

Enskild elevs rätt

- [ ] **Bedömning och betyg**
- [x] **Undervisningstid och val**
- [x] **Särskilt stöd**
- [ ] **Studie- och yrkesvägledning**
- [x] **Avgifter**
- [x] **Rektorns beslutsfattande**

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.

Författningsstöd:

1 kap. 6 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1. Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna

Kursplanerna

Motivering:

Måluppfyllelsen på Universitetsholmens gymnasium vårterminen 2010 varierar mellan de olika programmen. Energiprogrammet hade den högsta andelen elever, drygt 96 procent, som enligt Skolverkets statistik (SIRIS) lämnade skolan med slutbetyg efter fyra år. Motsvarande andel på El- respektive Teknikprogrammen är 86 procent. Den genomsnittliga betygspoängen för de respektive programmen var 11,1 (EN), 12, 5 (EC) samt 13,6 (TE) poäng. Av dem som fått slutbetyg var nästan alla, 97 procent, på Elprogrammet också behöriga till fortsatta högskolestudier (och därmed även till yrkeshögskolan), medan detta på Teknikprogrammet gällde 86 procent och på Energiprogrammet endast 73 procent av eleverna. Högskolebehörigheten hade därmed stigit rejält jämfört med året innan på Teknikprogrammet och något på Elprogrammet, men däremot sjunkit rejält på Energiprogrammet. Jämfört med läsåret för Skolverkets tidigare inspektion (05/06) respektive den tidigaste mätningen på EC (07) har högskolebehörigheten sammantaget stigit på samtliga program, och rejält så på EC och TE. Även på EN har stigningen varit markant fram till förra året, med sedan dess alltså sjunkit drastiskt. Enligt skolan beror det kraftiga utslaget i statistiken på att det inte rör sig om ett särskilt stort antal elever på EN-programmet. EN-eleverna har i synnerhet låg måluppfyllelse (63 procent) på projektarbetet och i viss mån även på kursen Engelska A (80 procent), medan en relativt hög andel TE-eleverna enligt skolan misslyckas med de högre matematikkurserna och Fysik B.

Uppgifter om IV/IVIK saknas i SIRIS. Enligt skolans egen statistik klarade 15 elever läsåret 09/10 nivå B, fem nivå C och 19 elever D-nivån i sfi. Samma läsår blev tre av fyra IV-elever godkända i svenska som andraspråk A och lika många i grundskolans matematik. Av IVIK-eleverna blev samma läsår två av två elever godkända i matematik A, en i engelska A, fyra i svenska som andra språk A och fjorton i matematik för grundskolan.

Ett systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt i skolans resultatbild inklusive undervisning som med höga och tydliga förväntningar på eleverna anpassas till en-

skilda elevers behov, är då det gäller Universitetsholmen några av de områden som i relation till skolans sammantagna måluppfyllelse behöver förstärkas. De kommenteras utförligare under respektive bedömningsområde nedan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolans resultat sammanställs, analyseras, utvärderas och används inte i tillräcklig utsträckning som underlag i ett gemensamt kvalitetsarbete.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är enligt läroplanen förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder och arbetssätt prövas och utvecklas. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Inspektionen visar att de resonemang som på Universitetsholmen förs kring skolans resultat och eventuella stödinsatser för enskilda elever, inte relateras till hela skolans måluppfyllelse, utan främst till elevernas, som det beskrivs successivt allt lägre, ingångsvärden och yrkesbranschens omdöme. Följaktligen görs inte någon skolövergripande analys av resultaten, som underlag för en gemensam diskussion om elevernas kunskapsutveckling och de arbetsmetoder som används. Skolans resultat måste alltså i högre grad än vad som sker sammanställas, analyseras och utvärderas på individ-, grupp- såväl som program- och skolnivå, samt tydliggöras internt, för att skapa en helhetsbild av måluppfyllelsen som underlag för kvalitetsarbetet, som alla lärare kan förhålla sig till då man planerar sin undervisning och behovet av eventuella stödinsatser. Utan en gemensamt förankrad utgångspunkt är det svårt att skapa samsyn i de insatser som genomförs i verksamheten eller likvärdighet och samverkan genom utbildningarna, och man kan då inte heller prata om ett levande kvalitetsarbete.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan klargör inte i tillräckligt utsträckning utbildningens mål för eleverna och undervisningen utgår och omfattar inte heller i tillräcklig utsträckning programmålens och kursplanernas krav.

Författningsstöd:

1 kap. 4 och 6 §§ gymnasieförordningen

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter

Lpf 94, 2 Mål och riktlinjer

Lpf 94, 2.1 Kunskaper

Motivering:

För att eleverna ska kunna ta ansvar för och ha inflytande över sitt lärande, förutsätts bland annat att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer. Även om lärarna på UH går igenom kursmål och bedömningskriterier tillsammans med eleverna inför varje ny kurs, framgick det i elevintervjuerna att det varierar mellan olika lärare hur noggrant läraren går igenom mål och kriterier med eleverna. Eleverna på energiprogrammet var exempelvis inte särskilt förtrogna varken med kursplaner eller kursmål och de sa sig inte heller känna till gällande betygskriterier eller var man kan ta del av dem, medan eleverna på el- och teknikprogrammet var bättre informerade om detta.

Av intervjuerna framgick också att elevernas utvecklingssamtal, beroende på mentorn, är av varierande kvalitet. De uppgavs i elev-, lärar- såväl som rektorsintervjuerna att elever som riskerar att inte nå målen får tydligare information om sina utvecklingsbehov, än de elever som uppnår målen. Framför allt tenderar informationen för de elever som uppnår målen eller skulle kunna nå mycket längre än så, att bli kortfattad och minimalistisk. För att förbättra informationen om elevernas kunskapsutveckling till eleverna och deras vårdnadshavare hade skolan utarbetat ett digitalt system, som dock enligt vad som framkom i intervjuerna vid inspektionstillfället endast användes av ett fåtal lärare.

Det framgår av inspektionen att de yrkesinriktade programmen på skolan främst relateras till branschens krav, varför kursplanerna och kursmålen i synnerhet av lärarna i karaktärsämnena inte alltid anses särskilt relevanta för den verklighet som eleverna utbildas för. Detta avspeglar sig också, både då det gäller el- och energiprogrammen, i att det i hög grad snarare än kursplanernas mål, är branschen och dess krav som styr den arbetsplatsförlagda utbildningen. Eleverna för visserligen dagbok under den tid de befinner sig på APU, så att de kursmål som inte blir uppfyllda kan kompletteras i efterhand då eleverna kommer tillbaka till skolan. Tanken med APU är dock att utbildningen då den förläggs till en arbetsplats ska utgå från vissa moment i kursplanen och planeras i samverkan mellan skolan och handledaren på arbetsplatsen och skolan.

Även svaren i den elevenkät (Skolenkäten[1]) som eleverna i årskurs 3 på ett 150-tal gymnasieskolor i landet, däribland samtliga gymnasieskolor i Malmö kommun, digitalt fick besvara inför Skolinspektionens besök, indikerar på punkter som kan kopplas till tydliggörande av målen och information om elevernas kunskapsutveckling ett lägre värde på Universitetsholmens gymnasium än på de medverkande skolorna överlag.

Bedömning:

Undervisningen anpassas inte i tillräcklig utsträckning till enskilda elevers förutsättningar och behov.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värde, En likvärdig utbildning

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Av intervjuer med elever, lärare och specialpedagog framgår det att det pågår ett arbete för att på sikt möjliggöra för alla elever att nå målen, däribland göra information om enskilda elevers måluppfyllelse och eventuella stödbehov tillgänglig i det interna datorsystemet. Dock framgick det också att det ännu på klassrumsnivå kvarstår en del att göra i arbetet med att anpassa undervisningen till enskilda elevers kunskap, förutsättningar och behov, framför allt för de elever som har vilja och kapacitet att nå längre än Godkänt. Detsamma gäller IVIK-eleverna. En noggrannare kartläggning av IVIK-elevernas bakgrund och kunskapsnivå tillsammans med en tydligare information vid överlämnandet av eleverna till skolan, skulle enligt vad som framkom i intervjun med lärarlaget i fråga, innebära att man i detta avseende i högre grad kunde anpassa utbildningen och undervisningen till de enskilda elevers förutsättningar och behov.

Vidare framgick det i lärarintervjuerna att elevgrupperna i kärnämnena är dubbelt så stora (cirka 30 elever) som de är i karaktärsämnena (max 16 elever), vilket i sin tur kan vara en anledning till att individanpassningen underlättas och upplevs fungerar bättre i karaktärsämnena än i kärnämnen.

Också på de punkter som rör utbildningens individualisering och anpassning, både i form av stöd och i form av utmaningar, samt inte minst huruvida undervisningen väcker lust att lära, noteras i den ovan nämnda Skolenkäten från Universitetsholmen lägre värden än överlag på de gymnasieskolor som deltog i samma enkätomgång.

[1] Se http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Nyheter1/Snart-dags-for-Skolenkaten/

Bedömning:

Eleverna ges inte i tillräcklig utsträckning möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § 1985 års skollag

4 kap. gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att sträva mot

Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, Mål att sträva mot/Riktlinjer

Motivering:

Eleverna ska enligt skollagen ha inflytande över hur deras utbildning utformas. På Universitetsholmen finns flera formella fora för att öka elevinflytandet. Eleverna inbjuds enligt skolan till skolkonferenser och klassråd hålls en gång i månaden, men intresset att delta bland eleverna är enligt skolan inte särskilt stort. Eleverna å sin sida upplever snarast att möjligheterna att påverka är små. Vid elevintervjuer framkom exempel på hur man på teknikprogrammet vid ett tillfälle upprepade gånger hade försökt framföra synpunkter på ett kursupplägg via de formella kanalerna, men upplevde att detta inte riktigt hade tagits på allvar av skolan. Än mindre känner IVIK-eleverna att deras röster tas på allvar. Skolinspektionen vill här betona att det är synnerligen viktigt att dessa elever får delta och träna sig i att arbeta i demokratiska former, eftersom de kanske inte alltid är vana vid detta eller vid att arbeta i platta strukturer.

I elevintervjuerna uppgavs att möjligheterna att påverka undervisningen varierar mellan olika lärare. Kursutvärderingar görs enligt skolan efter varje kurs, men för övrigt menade både lärare och elever att det är svårt för eleverna att ha synpunkter på innehållet i kurser och ämnen som de inte i förväg känner till. I elevintervjuerna framkom att eleverna upplever sig ha något mer inflytande i karaktärsämnena än i kärnämnena. Svaren i den redan nämnda Skolenkäten ligger också då det gäller elevinflytande något lägre på Universitetsholmen jämfört med svaren sammantaget från de skolor som besvarade enkäten i samma omgång.

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga

Bedömning:

Skolan har inte tillräckligt höga förväntningar på eleverna på alla program.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.1 Kunskaper

Lpf 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, mål att sträva mot

Lpf 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, riktlinjer

Motivering:

De olika personalgrupperna som intervjuades uttryckte likartade förväntningar på skolans elever, vilka dock delvis varierade mellan de olika programmen. I princip gäller att undervisningen läggs på en Godkänt-nivå. Det innebär att man undviker att rikta blicken mot elevers kapacitet att nå bortom Godkänt, i synnerhet inte då det gäller eleverna på Energiprogrammet. Eleverna menade också att lärarna ofta signalerar att det räcker med att få ett Godkänt. Många av lärarna uppehöll sig vid skolans låga intagningsvärden, vilka beskrevs som lägre än för andra skolor med motsvarande program.

Lyhördhet inför elevers olika bakgrundsförhållanden är av största vikt, men en alltför bestämd uppfattning om en elevgrupp kan bli cementerande och osynliggöra individerna. Detta i sin tur kan försvåra för skolan att se en elevs verkliga potential och därmed riskera att begränsa elevens möjligheter till utveckling. Därutöver kan det för elevernas del bli negativt självuppfyllande för måluppfyllelsen. Skolinspektionen vill därför poängtera vikten av att skolan i stället för att fokusera på elevernas begränsningar, reflekterar över vad skolan, utan att sänka kraven, kan göra för att anpassa undervisningen till den elevgrupp man har, så att samtliga elever i högre grad motiveras att uppnå målen för utbildningen och därutöver så långt som är möjligt för enskilda elever.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektor säkerställer inte i tillräcklig utsträckning att det på skolan bedrivs ett målinriktat värdegrundsarbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och för att relationerna mellan vuxna och elever såväl som eleverna sinsemellan ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

14 a kap. 6 och 7 §§ 1985 års skollag

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet;

Lpf 94, 2.2. Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

I intervjuerna med elevhälsoteamet framkom att det finns lärare på skolan som uttrycker sig kränkande mot elever, vilket också var känt hos skolledningen. Vidare framkom i såväl elev- som lärarintervjuer att klimatet på skolan under det senaste året hade förvärrats. Tonen mellan eleverna i klassrummen och på rasterna är emellanåt grov och det förekommer ett sexistiskt språkbruk. Därutöver indikerar svaren i den

nämnda Skolenkäten som besvarats av elever i årskurs 3, betydligt lägre värden på de frågor som kopplas till bedömningsområdet regler, trygghet och studiero, i förhållande till svaren sammantaget från de skolor som vid samma tillfälle medverkat i samma enkät. Allra störst diskrepans var det på den fråga som handlar om respekt och ömsesidigt förtroende mellan elever och vuxna på skolan.

Det målinriktade värdegrundsarbetet är därutöver inte minst viktigt för att stärka IVIK-elevernas självbild och inflytande på skolan.

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling är inte tillräckligt förankrad i och anpassad till skolans förhållanden.

Författningsstöd:

14 a kap. 1985 års skollag 8 § Årlig plan

2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Universitetsholmen har en likabehandlingsplan/årlig plan mot kränkande behandling som är gemensam med Norra Sorgenfri gymnasium och som till vissa delar uppfyller lagstiftningens krav. Dock är inte kartläggningen av skolmiljöerna i planen tillräckligt konkretiserade och anpassade till respektive skolenhets specifika förhållanden. Även om skolenheterna har en gemensam plan, måste kartläggningen över riskområden på de olika skolorna göras enskilt, för att planen ska bli ett användbart verktyg i det förebyggande värdegrundsarbetet, inte minst då miljöerna i detta avseende skiljer sig väsentligt åt. Planen bör vidare tas fram i samverkan mellan skolans personal och eleverna. Därutöver saknas det i Universitetsholmens plan tydliga rutiner för om en elev kränks eller trakasseras av någon vuxen på skolan, vilket med tanke på vad som framkommit ovan omedelbart bör skrivas in i Universitetsholmens plan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolans betygskatalog uppfyller inte till fullo författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 6 § gymnasieförordningen

SKOLFS 2007:42 5 §

Motivering:

Universitetsholmens gymnasium har en betygskatalog som till stora delar uppfyller förordningens krav. Dock är betygen inte alltid signerade av betygssättande lärare, där så ska ske.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Alla skolans lokala kurser är inte förenliga med gymnasieförordningen.

Författningsstöd:

1 kap. 5-6 §§ gymnasieförordningen

2 kap. 14-16 §§ gymnasieförordningen

7 kap. gymnasieförordningen

Motivering:

Kursbeskrivningarna och betygskriterierna på skolans lokala kurser IDH1500 och Fysik 1550 uppfyller inte författningarnas krav.

Därutöver förekommer det på Universitetsholmen lokala kurser för eleverna på IVIK, exempelvis i matematik, naturkunskap och datorkunskap som inte är förenliga med författningarnas krav, då de varken är grundskole- eller gymnasiekurser. Elever på individuella program ska i första hand läsa ämnen som ger behörighet till gymnasieskolan.

Bedömning:

Eleverna erbjuds inte valbara kurser i enlighet med gymnasieförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 17-18 §§ gymnasieförordningen

Motivering:

Valbarheten på Elprogrammets profiler uppfyller inte heller gymnasieförordningens krav i det att hela det individuella valet tas i anspråk. Därutöver framkom det i intervjuerna att eleverna på Energiprogrammet upplever att informationen och reglerna kring valet till årskurs 2 då det gäller programmets olika inriktningar är otydlig och svårgenomtränglig. Detsamma gäller även ett kurspaket om 150 poäng som förekommer på Elprogrammet.

Bedömning:

Alla elever med behov av särskilt stöd får inte det stöd de behöver.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

8 kap. gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1. Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Det framgår i intervjuerna med rektorer, lärare och specialpedagog att det har funnits brister i skolans stödsystem, men att det under det senaste läsåret har skapats nya rutiner, så att stödstrukturerna avsevärt har förbättrats och vid tillfället för besöket omfattar en mycket noggrann kartläggning och uppföljning av alla nya elevers stödbehov. Det finns också en stödverkstad som är tillgänglig vid ett par tillfällen i veckan, som dock inte omfattar alla ämnen och som i viss mån är beroende av elevernas eget initiativtagande. Specialpedagogen arbetar även konsultativt och det finns en länk på intranätet, för att alla lärare ska kunna hålla sig uppdaterade beträffande elevernas stödbehov. Icke desto mindre återstår det då det gäller individanpassning, såsom redan framgått av tidigare bedömningspunkt, en del arbete på klassrumsnivå, vilket innebär att alla elever inte alltid får det stöd de behöver, vilket också bekräftades av de båda rektorerna.

Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande

Bedömning:

Utökade program beviljas inte alltid i enlighet med gymnasieförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 22 § gymnasieförordningen

Motivering:

Överlag är det en stor andel elever på skolan som enligt Skolverkets statistik (SIRIS) läsåret 09/10 hade utökade studieprogram, cirka femtio procent på El- respektive Teknikprogrammet och nästan 87 procent på Energiprogrammet. Detta är en mycket hög andel, i synnerhet med tanke på att det samtidigt är en stor andel elever som inte uppnår målen för utbildningen i fråga om högskolebehörighet, samtidigt som den genomsnittliga betygspoängen på programmet är förhållandevis låg. Skolinspektionen vill därför betona vikten av att rektorerna säkerställer att utökade program inte beviljas för elever som inte har möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen för övrigt.

Bedömning:

För eleverna på IVIK ingår undervisning i sfi trots att eleverna har för avsikt att fortsätta studera.

Författningsstöd:

5 kap. 4 b § 3 punkt 1985 års skollag

13 kap 1 § 1985 års skollag

Grundskolans kursplan i svenska som andraspråk

Motivering:

På Universitetsholmen finns tre kategorier IVIK-elever, ”IVIK röd” som läser fem ämnen och har praktik, ”IVIK gul” som har åtta ämnen och ingen praktik samt ”IVIK blå”, som är inriktad mot att eleverna ska fortsätta sina gymnasiestudier på nationellt program och där eleverna läser åtta ämnen. Samtliga IVIK-elever på UH läser sfi-kurserna C och D, vilket dock inte ger behörighet till nationellt program. Denna konstruktion försvårar, teoretiskt sett, för eleverna att komma vidare i utbildningssystemet. Sfi är en utbildningsform för vuxna som syftar till att förbereda för arbetslivet, medan svenska som andraspråk syftar till fortsatta studier. Sfi-kursen är heller inte formellt behörighetsgivande för nationella program vilket ett betyg i svenska som andraspråk är. Om Universitetsholmen vill erbjuda eleverna mera svenskundervisning i syfte att förbereda eleverna väl inför fortsatta studier, ska skolan göra detta inom ramen för ämnet svenska som andraspråk enligt grundskolans kursplan. Svenska som andraspråk kan utformas som nybörjarspråk.

Tillsynsprotokoll för Norra Sorgenfri Gymnasium/gymnasieskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper ☑

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag ☑

Lärarnas bedömning och utvärdering ☑

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering ☑

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande ☑

Tillit till elevens förmåga ☑

Trygghet och studiero ☑

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg ☑

Undervisningstid och val ☑

Särskilt stöd ☑

Studie- och yrkesvägledning ☐

Avgifter ☐

Rektorns beslutsfattande ☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever möjlighet att nå lägst grundläggande behörighet för universitets- och högskolestudier.

Författningsstöd:

1 kap. 6 § gymnasieförordningen

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper

Kursplaner

Motivering:

Den genomsnittliga betygspoängen var 11,4 för Byggprogrammet läsåret 2009/2010. Andelen elever med slutbetyg efter fyra år var läsåret 2009/2010 84,8 procent. Läsåret 2009/2010 var andelen elever med slutbetyg som nådde grundläggande behörighet till universitet och högskola 62,7 procent. Utöver detta var andelen elever som fick ett samlat betygsdokument 8 procent. Andelen elever med slutbetyg som nådde grundläggande behörighet till universitet och högskola var markant lägre än läsåret före då andelen var 88,2 procent. Av det fåtal elever som slutförde sina studier på Industriprogrammet läsåret 2009/2010 fick flertalet elever ett slutbetyg. Av skolans egen redovisning framgår att cirka 60 procent av eleverna på Individuellt program nådde behörighet efter ett år till nationellt eller specialutformat program.

Analysen av resultatet avseende grundläggande behörighet till universitet och högskola måste fördjupas. Den sjunkande andelen elever med grundläggande behörighet är särskilt allvarlig med tanke på att det bland annat finns elever som inte får det särskilda stöd de behöver för att nå målen. Den varierande anpassningen i undervisningen till elevernas behov och förutsättningar samt bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet är också viktiga faktorer att framhålla i detta sammanhang. Skolan måste på ett mer inträngande sätt analysera resultaten samt pröva sina utbildningsmål och metoder för att finna såväl framgångsfaktorer som konkreta framåtsyftande åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorerna tar inte i sitt dagliga arbete fullt ut ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Med bakgrund av skolans resultatbild och de av den regelbundna tillsynen identifierade bristerna finns ett behov av gemensam utvärdering och analys av bland annat undervisningsmetoder och stödsystem för att hitta fungerande strukturer och strategier för att nå en ökad måluppfyllelse.

Det framkommer också av genomförda intervjuer att det saknas ett tydligt pedagogiskt ledarskap. Såväl rektorer som lärare pekar på att tid för pedagogisk ledning fått stå tillbaka för att lösa mer akuta problem avseende logistik och planering, som föranletts av att man flyttat in i nya lokaler, samt att tid tagits i anspråk för att ta tag i akuta elevärenden.

Av intervjuerna framgår tydligt att en samsyn kring exempelvis individanpassning, elevinflytande och stöd behöver utvecklas. Vidare behöver samverkan mellan ämnen/kurser utvecklas för att skapa en helhet i utbildningen för eleverna. Skolans personal behöver ges verktyg för att lyckas med utmaningen att öka elevernas motivation, närvaro och måluppfyllelse. I intervjuerna framkommer att det finns goda exempel på lyckade arbetsmetoder och samarbeten men att det är upp till den enskilda läraren att skapa förutsättningar för dessa samt att dessa goda exempel i ringa utsträckning sprids. Ett tydligt pedagogiskt ledarskap är en viktig förutsättning för att skolan ska lyckas med sitt uppdrag.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorerna tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Av intervjuer med rektorerna och lärare framgår att skolans kvalitetsarbete brister avseende systematik och analys. Rektorerna pekar på att arbetet med att få det vardagliga arbetet att löpa på efter flytten har lett till att kvalitetsarbetet fått stå tillbaka. Detta har inneburit att man fått göra insatser där det behövts men att man under innevarande läsår inte lyckats få till stånd ett mer systematiskt arbete kring utvärderingen av skolans resultat. Den redovisning av måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen som återfinns i kvalitetsredovisningen avseende Norra Sorgenfri är i stora delar allmänt hållen och inte kopplad till någon djupare analys av hur det ser ut på de olika programmen eller i olika ämnen. Den redovisning som finns behandlar enbart resultaten i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik, men ger ingen information om övriga kärnämnen eller karaktärsämnen. Det framgår också av intervjuer att även om det förekommer diskussioner om resultaten så behöver skolan utveckla användandet av underlaget till konkreta och riktade åtgärder för att nå en ökad måluppfyllelse.

Vad gäller skolans system för stöd visar inspektionen, såsom framgår av bedömningspunkten under rubriken ”Särskilt stöd”, att systemet inte fungerar tillfredställande och att det finns elever som inte får det stöd de behöver. Även om stödinsatser följs upp på individnivå framgår det också av inspektionen att någon övergripande utvärdering och analys av stödsystemet som sådant inte görs på kontinuerlig basis.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolans säkerställande av att den arbetsplatsförlagda utbildningen uppfyller de krav som finns för utbildningen fungerar inte i alla delar.

Författningsstöd:

5 kap. 15 § gymnasieförordningen

Motivering:

Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framkommer att uppföljningen av elevernas arbetsplatsförlagda utbildning på industriprogrammet i vissa delar brustit. Av intervjuerna framgår att även om ansvarig lärare haft kontakt med handledare ute på arbetsplatserna, så har det inte säkerställts att eleverna kunnat genomföra de moment, hela eller delar av kurser, som arbetsplatsförlagts under sin arbetsplatsförlagda utbildning. När en uppföljning väl kom till stånd framkom att några elever under sin arbetsplatsförlagda utbildning inte kunnat genomföra hela eller delar av några kurser. Dessa elever, som går i årskurs 3, är hänvisade till att, med stöd, i skolan under den tid som resterar av innevarande läsår försöka ta igen det de inte fått under den arbetsplatsförlagda utbildningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Kursplanernas mål och betygskriterier tydliggörs inte alltid för eleverna

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter,

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2 Mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg.

Kursplanerna

Motivering:

Av genomförda intervjuer framgår det att flertalet lärare går igenom kursplanernas mål och betygskriterier med eleverna i början av kursen. Det framgår dock av intervjuerna att det i hög grad varierar mellan skolans lärare avseende i vilken utsträckning eleverna ges en tydlig koppling mellan undervisningsmoment och kursplanernas mål och betygskriterierna. Skolinspektionen har vid intervjuerna också tagit del av några goda exempel där lärare tydligt kopplar undervisningsmoment till kursplanernas mål och betygskriterier genom att koppla dem till uppgifter i undervisningen. Hos de lärare och i de kurser där detta arbete inte fungerar tillfredsställande finns det dock risk för att eleverna inte alltid ges möjlighet att förstå syftet med undervisningsmomenten. Vidare framgår det av intervjuerna att det varierar mellan lärarna huruvida de motiverar betygsättningen av elevernas prestationer utifrån kursplanernas mål och betygskriterier vid kursens slut. Detta försvårar för den enskilde eleven att bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven i kursplanerna.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen utgår inte från och omfattar inte programmålens krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

1 kap. 4 § gymnasieförordningen

Motivering:

Av intervjuer med rektorerna, lärare och elever framgår att undervisningen inte utgår från och omfattar programmålens krav i samtliga ämnen och kurser på de nationella programmen. I vilken utsträckning detta sker varierar i stor utsträckning mellan lärare och ämnen/kurser. Intervjuade elever på de nationella programmen känner inte heller

till att det finns programmål för deras respektive program. Rektorerna uppger att de från och med hösten kommer att arbeta i ett projekt där examensmålen för de utbildningar som startar läsåret 2011/2012 kopplas till undervisningen. Skolan måste dock säkerställa att de elever som läser enligt nuvarande gällande bestämmelser för gymnasieskolans nationella program ges en undervisning som utgår från och omfattar de programmål som började gälla den 1 juli 2000.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen anpassas inte i tillräcklig utsträckning till elevers olika behov och förutsättningar

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, Kunskaper och lärande,

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper, Riktlinjer.

Motivering:

Intervjuade lärare upplever i olika utsträckning att de kan individanpassa undervisningen till elevernas olika behov och förutsättningar. En del lärare menar att de upplever det som svårare nu när de har fler elever som har stora stödbehov. Flertalet av lärarna som undervisar på individuellt program uppger däremot att de i huvudsak lyckas individanpassa undervisningen. Av de elever som intervjuats är det dock många som inte upplever att undervisningen anpassas efter elevers olika behov och förutsättningar. Exempel ges av eleverna på undervisning där alla gör samma sak oavsett elevernas nivå och behov. Vidare ges exempel där elever ber lärare om ytterligare förklaringar då de inte förstår instruktionerna på grund av språkliga svårigheter, men inte ges någon hjälp att förstå. Det förekommer även att elever endast ges skriftliga prov trots att de är dyslektiker och kanske skulle vara mer behjälpta av att ges en möjlighet till muntlig examination. Det som framkommer i intervjuerna avseende detta bedömningsområde kan vara en del i förklaringen till att flertalet elever i intervjuerna uppger att de många gånger inte upplever undervisningen som stimulerande.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Kärnämneslärare och karaktärsämneslärare samverkar inte i tillräcklig utsträckning så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) 2.1 Kunskaper, Riktlinjer.

Motivering:

Av intervjun med lärare undervisande på Byggprogrammet framgår att man för två år sedan var på gång med att utveckla samverkan mellan kärnämnes- och karaktärsämneslärare. Olika projekt sattes igång och man arbetade med att ”infärga” programmålen i kärnämnena. Detta arbete har dock avstannat på grund av bland annat skolans flytt till de nya lokalerna och att de lärare som samverkade kring en grupp elever efter organisatoriska förändringar många gånger inte längre hade samma elever. Intervjuade lärare som undervisar på Industriprogrammet efterfrågar mer samverkan, men detta har ännu inte kommit till stånd. Intervjuade elever kan endast ge få exempel där de upplever att lärarna samverkat för att de ska få överblick och se sammanhang.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Eleverna ges inte tillräckliga möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § 1985 års skollag

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.3 Elevernas ansvars och inflytande

Motivering:

Intervjuade elever uppger att det är beroende på lärare och ämne i vilken utsträckning de ges möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer. Eleverna ser inte att det finns en gemensam nivå utan en del lärare efterfrågar deras synpunkter medan andra inte gör det. Elevernas bild bekräftas till stora delar i lärarintervjuerna. Exempel ges dock också i lärarintervjuerna på genomtänkta strategier för hur eleverna ska kunna utöva ett inflytande i undervisningen.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Klassråd hålls inte i flertalet klasser

Författningsstöd:

4 kap. 3-4 §§ gymnasieförordningen

Motivering:

Av skolans dokumentation framgår att skolan har problem med att inte klassråd hålls i samtliga klasser. Rektorerna uppger att de aktivt arbetat för att få till fungerande klassråd på skolan, men intervjuerna med rektorerna, lärare och elever visar att klassråd fortfarande inte hålls i flertalet klasser.

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga

Bedömning:

Skolan förmedlar inte alltid tillräckliga förväntningar på elevernas förmåga

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna.

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Mål att sträva mot, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

Av genomförda intervjuer med rektorerna, lärare, elever och övrig personal framgår det att skolan inte alltid förmedlar höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga. Intervjuade elever uppger att det finns en stor variation mellan lärare i vilken utsträckning de förmedlar tillräckliga förväntningar på elevernas förmåga. Elever beskriver att de, beroende på lärare och ämne, saknar positiv förstärkning kring det de gör bra och en förmedlad tilltro till att de kan nå längre. En del elever uttrycker vidare att de upplever att en del lärare i allt för hög grad fokuserar på och tar upp det som är negativt i deras beteende eller i deras insatser i undervisningen. Rektorerna är medvetna om att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning de förmedlar höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga. För att komma till rätta med detta pågår ett arbete med coachande arbetssätt på skolan. Ett fortsatt arbete inom detta bedömningsområde är av stor vikt.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Alla lärare tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs och alla elever ges inte tillräcklig studiero i undervisningen.

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Intervjuade elever uppger att det varierar i vilken utsträckning de ges tillräcklig studiero i undervisningen. Eleverna uppger att det i en del kurser och för vissa lärare kan vara stökigt på lektionerna vilket gör det svårt för den enskilde eleven att koncentrera sig på det arbete som ska genomföras. Av intervjun med rektorerna framgår det att studieron har förbättrats men att ytterligare insatser behövs. Det framgår vidare av genomförda intervjuer att lärarna i olika utsträckning tar ansvar för att skolans ordningsregler följs.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorerna ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte i alla delar lagens krav.

Författningsstöd:

1 kap. 1985 års skollag

14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.1 Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.2 Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

Av intervjuer med rektorerna, lärare, elevhälsoteam och elever framgår att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Orsaker till detta som framhålls är att man haft kort om tid att arbeta fram nya rutiner samt att man under hösten fått ägna mycket tid åt att ta tag i de akuta incidenter som skett vid skolan. Det förekommer insatser, men då oftast på egna initiativ från personal på skolan. På det individuella programmet har man till skillnad från övriga utbildningar inom gymnasieskolan kvar undervisning i livskunskap. Att det finns behov av ett förebyggande arbete framgår av intervjuerna och tidigare händelser på skolan, även om det vid inspektionstillfället framhölls att det för närvarande var lugnt på skolan med få incidenter av kränkande behandling. Rektorerna uppger att de ser detta som ett viktigt område att arbeta med inför nästa läsår.

Skolans plan mot kränkande behandling, som är gemensam med Universitetsholmens gymnasium, uppfyller till vissa delar författningarnas krav. De åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under innevarande läsår bygger dock inte på en kartläggning av varje verksamhets behov. Detta beror på att skolan inför innevarande läsår flyttat till de lokaler man idag bedriver verksamheterna i och att man därför inte kunnat göra en kartläggning utifrån dessa förutsättningar. Vid inspektionstillfället hade dock inte ett

arbete påbörjats för att kartlägga verksamheternas behov inför revideringen av planen. Ett sådant arbete bör därför snarast påbörjas. Skolinspektionen vill peka på vikten att man i detta arbete behöver kartlägga varje enskild verksamhets behov. Den nuvarande planen saknar tydliga rutiner för åtgärder om en elev kränks av någon vuxen på skolan. Planen bör vidare tas fram i samverkan med skolans lärare och elever.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolans betygskatalog förs inte i enlighet med föreskrifterna.

Författningsstöd:

7 kap. 6 och 17 §§ gymnasieförordningen

5 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42)

Motivering:

Av gymnasieförordningen framgår att rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Av föreskrifterna om betygskatalog för gymnasieskolan framgår att signering och datering ska ske när betyg förs in i betygskatalogen. De utdrag ur skolans betygskatalog Skolinspektionen tagit del av visar på brister i skolans förande av betygskatalogen. Datering saknas och i ett stort antal fall har annan på skolan anställd personal, enligt uppdrag, signerat i stället för betygssättande lärare.

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Betyg sätts inte alltid enligt författningarnas krav

Författningsstöd:

7 kap. 1 § gymnasieförordningen

Motivering:

Av intervjuer med lärare framgår det att betyg inte alltid sätts i nära anslutning till att kursen avslutats. Det har förekommit och förekommer fortfarande att betyg, i strid med författningarnas krav, hålls ”öppna” för att eleverna ska kunna komplettera för ett högre betygssteg trots att kursen har avslutats. Detta förfarande har också lett till problem för enstaka elever. Det finns exempel där lärare slutat på skolan varvid enskild elev inte fått betyg i en kurs där betygssättningen hållits ”öppen”.

Norra Sorgenfri gymnasium erbjuder ett förstärkt individuellt program inriktat mot byggprogrammet. Denna utbildning vänder sig till elever med neuropsykiatriska funktionshinder. Av skolans dokumentation framgår det att utbildningen är under uppbyggnad. Utbildningen har ett treårigt upplägg med möjlighet till ett fjärde år. Av planen för utbildningen framgår att eleverna, utöver att kunna nå en behörighet till ett nationellt eller specialutformat program, ska ges möjlighet att läsa kurser i en sådan omfattning att de kan nå kraven för ett fullständigt program. Enligt skolans dokumentation finns det en möjlighet för elever som klarat kurser i tillräcklig omfattning att få ett slutbetyg från ett nationellt program. Av de individuella studieplaner Skolinspektionen tagit del av samt intervjuer med rektorer, lärare och elever framgår att detta kan vara aktuellt för ett fåtal elever. Vid inspektionstillfället var dock alla elever som läste det förstärkta individuella programmet registrerade på ett individuellt program. Skolinspektionen vill uppmärksamma skolan på att om skolan vill utfärda ett slutbetyg från ett nationellt program bör beslut om byte av studieväg till ett nationellt program ha fattats i god tid innan dess. Detta då det av gymnasieförordningen framgår att elever ska få slutbetyg när de har gått igenom ett nationellt eller ett specialutformat program och har fått betyg på alla kurser och det projektarbete som ingår i elevens studieväg. För elever som har gått ett individuellt program ska dessa få ett slutbetyg efter att ha fullföljt den studieplan som lagts upp för eleven. Det är vidare av stor vikt att skolan säkerställer att planeringen av utbildningen ger elever som siktar mot ett slutbetyg från ett nationellt program reella möjligheter att klara detta.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Skolan har inte fungerande rutiner för närvarokontroll och vårdnadshavare kontaktas inte alltid vid ogiltig frånvaro

Författningsstöd:

6 kap. 19 och 20 a § gymnasieförordningen

Motivering:

Intervjuer med rektorerna och lärarna visar att frånvaron på skolan är ett problem. De fem senaste åren har frånvaron ökat. Det finns rutiner för närvarokontroll, men av genomförda intervjuer framgår det att uppföljningen på skolan inte fungerar. Rektorerna menar att det bland annat beror på att lärarna i varierande utsträckning sköter närvarokontrollen och ser till att vårdnadshavare kontaktas. Det finns enligt rektorerna de lärare som sköter detta exemplariskt men också de lärare som inte tar samma ansvar. Eleverna uppger också i intervjuerna att lärarnas kontroll av närvaron är väldigt varierande och det är inte alltid rätt elev som rapporteras som frånvarande. Till exempel uppger en grupp elever att av de lärare de har är det egentligen bara en lärare som verkligen tar närvarokontrollen på allvar.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Elever erbjuds inte valbara kurser och individuella val i enlighet med gymnasieförordningen.

Författningsstöd:

5 kap. 1 och 17-19 §§ gymnasieförordningen

Motivering:

Enligt 5 kap. 17 § gymnasieförordningen beslutar styrelsen för utbildningen om vilka valbara kurser som ska erbjudas inom respektive nationellt program. Erbjudandet ska omfattas ett allsidigt urval av kurser som tillsammans kan ge en breddning och fördjupning av elevernas kunskaper. Se också Skolverkets föreskrifter. Enligt 5 kap.18 § ska eleverna erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program i kommunen som individuellt val. Även modersmålsundervisning och svenska som andraspråk kan förekomma som individuellt val. Vidare framgår det av 5 kap. 19 § att Skolverket, efter samråd med Högskoleverket, får meddela föreskrifter om att sådana kurser som är av betydelse för högskolestudier ska erbjudas inom utrymmet för valbara kurser eller individuella val. Se också Skolverkets föreskrifter och allmänna råd om kurser i gymnasieskolans nationella program SKOLFS 200:1 och SKOLFS 2008:70.

Av genomförda intervjuer och dokumentstudier framgår det att elevernas valmöjligheter är begränsade. Inom Byggprogrammet ges eleverna som går inriktningarna måleri och anläggning inga valmöjligheter inom det valbara utrymmet. En C och Ma C som ska erbjudas inom utrymmet för valbara kurser eller individuella val erbjuds inte på Byggprogrammet och Industriprogrammet. Vidare erbjuds eleverna inom inriktningen anläggning kurserna Ma B och En B endast som utökad kurs. Inom utrymmet för individuella val ges på Industriprogrammet och Byggprogrammet, utöver En B och Ma B, huvudsakligen endast möjlighet att välja mellan kurser kopplade till programmets karaktär. Ett undantag är dock Historia A som erbjuds på Industriprogrammet.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever som har behov av särskilda stödinsatser och de åtgärdsprogram som upprättas motsvarar inte i alla delar författningarnas krav.

Författningsstöd:

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

Motivering:

Av intervjun med skolans elevhälsoteam framgår det att åtgärdsprogram inte upprättas för alla elever som har behov av särskilda stödinsatser. Detta trots att skolan relativt

nyligen har tagit fram riktlinjer för sitt arbete med elever i behov av särskilt stöd. De åtgärdsprogram Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet. Av en del framgår det inte tydligt vilka behov eleven har och i en del behöver de beslutade åtgärderna beskrivas tydligare. Vidare anges inte alltid hur och när de beslutade åtgärderna ska följas upp.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte till alla elever som har behov av det.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

8 kap. 1 § gymnasieförordningen

Motivering:

Det framgår av intervjuer med elever, lärare och elevhälsoteam att det finns elever med behov av särskilt stöd som inte får detta behov tillgodosett. Det framgår vidare att det kan vara olika typer av behov som inte tillgodoses. Allt ifrån stödundervisning till mer specialpedagogiskt stöd. Elever ger exempel där lärarna endast hänvisar dem till studieverkstaden för att få stöd vilket inte alltid fungerar rent schematekniskt för alla enligt eleverna. Intervjuer visar också att de elever som kanske mest av allt är i behov av stöd inte alltid uppsöker studieverkstaden. Av intervjun med elevhälsoteamet framgår det tydligt att det framför allt är de elever som antingen själva kan tala för sig och begära stöd eller som har aktiva pådrivande vårdnadshavare som får sitt stödbehov tillgodosett.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Studiehandledning på modersmål ges inte till alla elever som har behov av det.

Författningsstöd:

8 kap. 5 § gymnasieförordningen

Motivering:

Av intervjuer med rektorerna, lärare och elevhälsoteam framgår att det finns elever på skolan som skulle ha behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får detta behov tillgodosett. Intervjuer visar att det är uppenbart att det på skolans finns elever med språksvårigheter och såväl lärare som elevhälsoteam bedömer att det finns

behov av studiehandledning på modersmålet. Det är rektors ansvar att se till att elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får detta behov tillgodosett.

Tillsynsprotokoll för Norra Sorgenfri Gymnasium/gymnasiesärskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

- [ ] **Kunskaper**

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

- [ ] **Fokus på skolans uppdrag**
- [ ] **Lärarnas bedömning och utvärdering**
- [ ] **Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**

Skolans lärandemiljö

- [ ] **Fokus på lärande**
- [ ] **Tillit till elevens förmåga**
- [x] **Trygghet och studiero**

Enskild elevs rätt

- [x] **Bedömning och betyg**
- [ ] **Undervisningstid och val**
- [ ] **Särskilt stöd**
- [ ] **Studie- och yrkesvägledning**
- [ ] **Avgifter**
- [ ] **Rektorns beslutsfattande**

Bedömningar och motiveringar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte i alla delar lagens krav.

Författningsstöd:

1 kap. 1985 års skollag

14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.1 Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet.

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.2 Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

Av intervjuer med rektorerna, lärare, elevhälsoteam och elever framgår att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Orsaker till detta som framhålls är att man haft kort om tid att arbeta fram nya rutiner samt att man under hösten fått ägna mycket tid åt att ta tag i de akuta incidenter som skett vid skolan. Det förekommer insatser, men då oftast på egna initiativ från personal på skolan. På det individuella programmet har man till skillnad från övriga utbildningar inom gymnasieskolan kvar undervisning i livskunskap. Att det finns behov av ett förebyggande arbete framgår av intervjuerna och tidigare händelser på skolan, även om det vid inspektionstillfället framhölls att det för närvarande var lugnt på skolan med få incidenter av kränkande behandling. Rektorerna uppger att de ser detta som ett viktigt område att arbeta med inför nästa läsår.

Skolans plan mot kränkande behandling, som är gemensam med Universitetsholmens gymnasium, uppfyller till vissa delar författningarnas krav. De åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under innevarande läsår bygger dock inte på en kartläggning av varje verksamhets behov. Detta beror på att skolan inför innevarande läsår flyttat till de lokaler man idag bedriver verksamheterna i och att man därför inte kunnat göra en kartläggning utifrån dessa förutsättningar. Vid inspektionstillfället hade dock inte ett arbete påbörjats för att kartlägga verksamheternas behov inför revideringen av planen. Ett sådant arbete bör därför snarast påbörjas. Skolinspektionen vill peka på vikten att man i detta arbete behöver kartlägga varje enskild verksamhets behov. Den nuvarande planen saknar tydliga rutiner för åtgärder om en elev kränks av någon vuxen på skolan. Planen bör vidare tas fram i samverkan med skolans lärare och elever.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolans betygskatalog förs inte i enlighet med föreskrifterna.

Författningsstöd:

7 kap. 5 § gymnasiesärskoleförordningen

Motivering:

Av intervjuerna med lärare som undervisar i gymnasiesärskolan framgår att det saknas en betygskatalog för gymnasiesärskolan där lärarna kan datera och signera när de sätter betyg. Enligt lärarna finns elevernas betyg i en pärm som förvaras på lärarnas arbetsrum. Lärarna uppger vidare att de inte har tillgång till ett arkivskåp att förvara dokumenten i. Lärarna uppger sig också ha efterfrågat möjlighet att registrera betygen men har än så länge enbart ett eget system med egenhändigt gjorda dokument för att kunna sätta betyg efter avslutad kurs. Skolinspektionen har gjort bedömningen att Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42) analogt är tillämpbara även för gymnasiesärskolan. Av föreskrifterna framgår bland annat att betygskatalogen ska föras löpande och att betyg ska föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen avslutats. Vidare ska signering och datering ske när lärare sätter betyg och uppgifterna i betygskatalogen skyddas mot förlust och otillbörlig förändring.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Skolans arbetsplatsförlagda utbildning är inte inriktad mot kursplanernas mål.

Författningsstöd:

5 kap. 9 § gymnasiesärskoleförordningen

Motivering:

Av gymnasiesärskoleförordningen framgår att rektorn beslutar om hela eller delar av kurser i yrkesämnen ska arbetsplatsförläggas. Vid inspektionstillfället var det inte klart med vilka kurser som ska vara arbetsplatsförlagda och intervjuade elever med arbetsplatsförlagd utbildning visste inte heller vilka kurser som förväntades ingå i denna del av utbildningen. Av intervjuerna framgår dock att ett arbete pågår med att fastställa vilka kurser som ska vara arbetsplatsförlagda. Detta arbete förväntas vara klart inför läsåret 2011/2012.

Tillsynsprotokoll för Norra Sorgenfri Gymnasium/vuxenutbildningen

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

- [ ] **Kunskaper**

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

- [x] **Fokus på skolans uppdrag**
- [x] **Lärarnas bedömning och utvärdering**
- [x] **Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**

Skolans lärandemiljö

- [x] **Fokus på lärande**
- [ ] **Tillit till elevens förmåga**
- [x] **Trygghet och studiero**

Enskild elevs rätt

- [x] **Bedömning och betyg**
- [x] **Undervisningstid och tillgång**
- [ ] **Särskilt stöd**
- [ ] **Studie- och yrkesvägledning**
- [ ] **Avgifter**
- [ ] **Rektorns beslutsfattande**

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn tar inte i sitt dagliga arbete tillräckligt ansvar för pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Inspektionen visar att lärarna inom vuxenutbildningen på skolan är mer eller mindre självgående vad gäller undervisning, pedagogik och bedömning. Några pedagogiska diskussioner ledda av rektor eller någon riktad kompetensutveckling för frågor relaterade till vuxenutbildning förekommer huvudsakligen inte. Ett aktivare pedagogiskt ledarskap över vuxenutbildningen skulle kunna bidra till att lärarna utvecklar mer gemensamma förhållnings- och arbetssätt kring till exempel individanpassning och inflytande i undervisningen.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Alla studerande ges inte en fortlöpande information om sin kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer

Motivering:

Av intervjun med de studerande framgår att de i liten utsträckning ges en fortlöpande information om sin kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav. Oftast ges de bara individuella korta omdömen, som att det de gjort är bra, och i en del fall ges bara ett sammanfattande omdöme till hela gruppen oavsett vad var och en presterat. Bristerna i den fortlöpande informationen hänger ihop med bristerna i att tydliggöra kursplanernas mål och betygskriterier för de studerande. Utan en tillräcklig fortlöpande information avseende kunskapsutvecklingen utifrån kursplanernas krav ges de studerande inte tillfredsställande verktyg för att kunna bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn följer inte i tillräcklig omfattning upp lärarnas undervisning och utvärderar inte regelbundet verksamhetens resultat

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Av intervjun med rektorn och den dokumentation Skolinspektionen tagit del av framgår det att ingen systematisk utvärdering av vuxenutbildningen görs på Skolnivå. I skolans kvalitetsredovisning görs, utöver att några nyckeltal redovisas, ingen utvärdering av vuxenutbildningen. Med anledning av att en del studerande valt att avbryta studierna är det angeläget att följa upp och utvärdera vuxenutbildningen. Föra att kunna utveckla utbildningen är det viktigt att det finns en systematik och kontinuitet arbetet med uppföljning och utvärdering och att vuxenutbildningen utgör en naturlig del av skolans kvalitetsarbete. Som ett led i detta arbete är det av stor vikt att rektorn i högre utsträckning än vid tiden för inspektionen följer upp lärarnas undervisning. Av intervjuerna med rektorn och lärarna framkommer det att lärarna relativt autonomt sköter utbildningen och att rektor behöver inhämta mer kunskaper om lärarnas undervisning för att kunna utveckla verksamheten.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Kursplanernas mål och betygskriterier tydliggörs inte alltid för de studerande

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2 Mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg

Kursplanerna

Motivering:

Av genomförda intervjuer framgår det att kursplanernas mål och betygskriterierna oftast gås igenom i början av en kurs. Intervjuade studerande upplever därmed inte att det sedan under kursens och utbildningen gång görs några tydliga kopplingar mellan de arbetsmoment de gör och kursplanernas mål och betygskriterier. I såväl praktiska som teoretiska moment arbetar man med flera kurser samtidigt men för de intervjuade studerande blir det inte tydliggjort vilka moment som hör till vilka kurser och till vilka krav i kursplanerna.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen anpassas inte i tillräcklig utsträckning efter studerandes behov, förutsättningar och erfarenheter

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, 1.3 Särskild uppgifter och mål för olika skolformer, Utbildning för vuxna

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.6 Rektors ansvar.

Motivering:

Av intervjun med de studerande framgår det att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning anpassas till de studerandes behov, förutsättningar och erfarenheter. De studerande uppger till exempel att det sällan tas hänsyn till att de kanske redan har erfarenheter och kunskaper inom ett område. I allt för stor utsträckning upplever de studerande att de alla oavsett erfarenheter ska göra samma sak och lika mycket av samma sak som alla andra. De studerande efterfrågar att lärarna i högre grad anpassar undervisningen till vad de studerande kan så att de till exempel kan ges mer tid att arbeta med det de är mindre bra på.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Studerande ges inte tillräckliga möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer.

Författningsstöd:

11 kap. 4 § 1985 års skollag

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.3 Elevens ansvar och inflytande

Motivering:

Av intervjun med de studerande framgår att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning de studerande ges möjligheter till inflytande över utbildningens innehåll och arbetsformer. I olika utsträckning efterfrågas de studerandes synpunkter på planeringen av och innehållet i undervisningen. De studerande ges därmed inte heller likvärdiga möjligheter till att utöva ett inflytande över utbildningen.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte i alla delar lagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag

Motivering:

Skolans plan mot kränkande behandling, som är gemensam med Universitetsholmens gymnasium, uppfyller till vissa delar författningarnas krav. De åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under innevarande läsår bygger dock inte på en kartläggning av varje verksamhets behov. Detta beror på att skolan inför innevarande läsår flyttat till de lokaler man idag bedriver verksamheterna i och att man därför inte kunnat göra en kartläggning utifrån dessa förutsättningar. Vid inspektionstillfället hade dock inte ett arbete påbörjats för att kartlägga verksamheternas behov inför revideringen av planen. Ett sådant arbete bör därför snarast påbörjas. Skolinspektionen vill peka på vikten att man i detta arbete behöver kartlägga varje enskild verksamhets behov. Den nuvarande planen saknar tydliga rutiner för åtgärder om en elev kränks av någon vuxen på skolan. Planen bör vidare tas fram i samverkan med skolans lärare och studerande.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolans betygskatalog förs inte i enlighet med föreskrifterna.

Författningsstöd:

4 kap. 7 § förordningen om kommunal vuxenutbildning

5 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för kommunal vuxenutbildning (SKOLFS 2008:80)

Motivering:

Av intervjun med undervisande lärare framkom att inte alla lärare signerar och daterar när kursbetyg sätts och förs in i betygskatalogen.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Individuella studieplaner upprättas inte för alla studerande i enlighet med förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 13 § förordningen om kommunal vuxenutbildning

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2 Mål och riktlinjer, 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv, Riktlinjer

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Det framgår av intervjuer med studerande och lärare att det inte upprättas några individuella studieplaner på skolan för de studerande. Ingen av de intervjuade känner till om det upprättas någon motsvarighet till individuell studieplan på Vägledningscentrum. I så fall görs det utan de studerandes vetskap. Det framgår också av intervjuer med studerande att det inte är alla som gått via Vägledningscentrum när de sökt in till skolans vuxenutbildning utan några studerande uppger att de hittat utbildningen själva via katalog eller Internet och sedan sökt till skolan direkt.

Oavsett var planen upprättas är det enligt läroplanen och förordningen om kommunal vuxenutbildning rektor som ansvarar för att individuella studieplaner upprättas för samtliga deltagare i utbildningen. Av planen ska den enskildes utbildningsmål och verksamhetspoäng framgå. Den individuella studieplanen ska vidare utarbetas i samverkan med den enskilde och upprättas i nära anslutning till intagningen samt vid behov revideras.

Vägledningscentrums funktion i förhållande till reglerna i förordningen om kommunal vuxenutbildning och läroplanen kommer att behandlas i det övergripande beslutet avseende gymnasie- och vuxenutbildningen i Malmö kommun.